

ЈАН ВАГНЕР

МИСИОНАРСКА СТАНИЦА

мисионарска станица

патер фернандо окончано је велики петак
у једном кратеру
и патеру себастијану ноге су отицале
у колосалном несразмјеру,

док се чинило да сједи на врећама брашна.
најзад, да кажем за патера хуана,
нестао је у шуми,
пјевајући једног дана.

што се мене тиче: гајим своје руже,
звоним хладним, заглушним
звоном, које у торњу виси попут капи
у некој гуши,

студирам књиге, чија плијесан читава
поглавља спаја,
док једна ара кашљући не полети
кад се од честара одваја.

дјеца, њихови безимени плодови
и црвени вијенци од чочо-сјемења.
ноћу ме у мојој соби
носи аветиња

мреже москито комарца у свом блиједом
трбуху посред тмине;
пламсањем електричне јегуље у ријечи
шкиљава ми лампа сине.

ниједног гласа, кад се у селу појавим
у сјенци мантије,
ничег што се миче. ујутро сам мислио,
мирише на снијег.

лазар

четири дана само, онда се вратио,
испрва слијеп ко кромпир, мемла га снађе
око браде и косе, из свог ковчега испузао,
из мајке од дрвене грађе,

и још се воњ спрам вјетра осјећао
чинио се: ослушне да л' срце му још туче,
чим сједне; дјецу је капутом скривао
када се иза угла одвуче,

као да не вјерује ни тлу
нити у кораке своје,
видјесмо му жену црвених очију,
сад су обоје спавали утроје

четири недјеље, док се дуго није сматрало
да у шунки се осјећа земља, блато
у води или у вину, четири мјесеца,
а све бљеђе, све чудновато

и готово већ у забраву чами –
он ту наједном стоји позади у реду
за хљеб, чује се у уличној тами
изнова та кркљава нит од гласа,

ко да је у њему нешто потргано, старе
нити, са „добро вече” га ословљава
можда, са „лијепо вријеме, лазаре”
и испружи руку, дах задржава.

библиотеке

александрија ми пада на ум, тамни ројеви
лептирова изнад ње, дим
сјактавог пожара, уз који би се још у великој
даљини могло читати, а чело и стомак
дуго послије поноћи бити у топлоти нијемој
од хиљада спаљених свитака, затим

и париз, њујорк, један регал, једини
од мрмљивих, у небо узношених,
изопачених, округла читаоница
british library-ја, све што је од прича сабрала
унутра, па посљедње писмо за
lady hamilton од мртвог адмирала,

још увијек дрхтаво; у дубини ватикана
фолијанти, никад проучени јер би већ сјена
утицала да се распадне у дотицају с прашином;
ипак мислим прије свега на градску
библиотеку, на оног што ми од првог дана
паде у очи, увијек ту бјеше, потајно лист за листом

књиге дотицао, гутао, с духовима се рвао
некаквим, све док га није протјерало,
матео, кога могу да видим, као да је јуче било,
који никад није говорио јер можда није могао,
сем понеког роптаја, неколико гестова,
ил зато што није хтио. ил одавно је горио.

елегија за једног професора латинског

можда само један проблем граматички,
да су стално дјеловали старије но што су били,
само мртви језици мртви језици, грчки
и латински, они су напротив храбро напредовали
јутро за јутром, одвојени од варвара
ничим другим до дрвеном рајном столова.

та сáмо се старило за стољећа, *primus*
ко посљедњи у разреду, преко *ablativus-a*
и *vocativus-a*, *terra*, *terrae*, *terum* –
посљедњи посланик једног *imperium-a*
који је језичке тестове дијелио као важеће
визе за онај простор који се досећи неће,

који само од сенеке, тацита и катула
живи, од црног хљеба и пастиле с наном,
самтане хлаче и плетени прслуци око стаса
тако широки да се увијек све чинило кано
да тогама стреме. *койно*, *земља*: лежи таласа-
ва гáлија мирно, распавши се на три дијела.

жалопојка за голијатом

I

ко сад задржава вјетар широким леђима?
ко вјеша лустер да засја крунидбена сала?
ко се мора, кад лете, погрбит под ластама?
ко отире прашину с најгорњих регала?

ко може, кад се пружи, звијезде да одврне
из њиног рама, да урла и пријети
чак када шапуће? ко види из даљине,
већ јутрос, ко га поподне посјети?

ко допушта да море преплави купање?
ко се на мермерне стубове ослања попут штака?
ко осјећа кишу дуго прије но што кане?
ко препелице ко комарце бере из зрака?

ко задржава вјетрове својим леђима?
ко задржава вјетрове својим леђима?

II

мора да је неко и
њега волио, мисли се. можда
његов отац, који је себи штедио
магарца у јарму, сусједове
младиће, већ према томе за кога
је играо – или кројач,
који је сам још из сусједне земље
сусједне земље тканине од штофа
добављао. онај кувар,
који је волове пуњене свињом
и дивљом жалфијом, сатима
црвеним вином заливао,
на ражњу окретао, волове
по њему назване (*во на начин њ.*),
у сљедећем селу обућар,
недјељу за недјељом запослен
шилком и чекићем, ципелом
за ципелом за ципелом, пространијом
од дјечјег мртвачког сандука, или
мајка, за коју се мислило да је једном
виђена како се смије, кад јој је
мали оријаш стављен уз образ.

III

он бјеше највећи од нас свих
само да падне измеђ бала јечмених
и камена сред травки сасушених,
бјеше он највећи и најјачи од нас свих.

отвори ли амбаре, једну капију,
противно заклетви, све даље спије,
сем ако је још тамније него прије:
отворио је амбар и *био* амбарска капија.

кад је палма висила тешка и пуна
од датула, свака слаткоћом напучена,
дигао је брекћућ дјецу ту гдје је штитна
цваст. данас палма стоји преслатка и пуна.

ми смо његов штит донијели,
са њим смо пили и смијали
се, а сад он лежи и сјај цијели
од бронзе, убијен упркос штиту и сили

руком вашљивог младића, пастира,
погођен не од људи без оријентира,
када су лукови фино свира-
ли; од ништака. вашке. козјег пастира.

Превео с немачког
Сиван Тонић